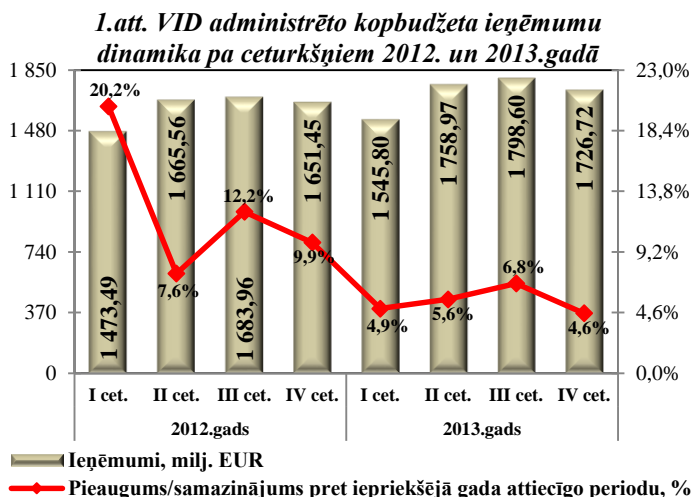

Informatīvais ziņojums

“Par Likuma par budžetu un finanšu vadību 31.panta trešās daļas izpildi” par 2013.gadu

1. Valsts ieņēmumu dienesta administrētie budžeta ieņēmumi 2013.gadā

VID administrētie valsts budžeta ieņēmumi 2013.gadā ir 6,83 miljardi EUR, kas ir par 0,29 miljardiem EUR jeb 4,5 % vairāk nekā plānots.

Salīdzinot ar 2012.gadu, ieņēmumi pieauguši par 0,35 miljardiem EUR jeb 5,5 %. VID administrēto budžeta ieņēmumu pieaugums skaidrojams kā ar Latvijas tautsaimniecības attīstības tempa pieaugumu, tā arī ar VID nodokļu administrēšanas pasākumu efektivitātes paaugstināšanos.

1.tabula

VID administrētie budžeta ieņēmumi 2012.gadā, salīdzinot ar 2011.gada ieņēmumiem un 2012.gada plānu

Nodokļu veidi	2013.gada ieņēmumu plāns (milj. EUR)	Ieņēmumi (milj. EUR)		Izmaiņas (2013.g.-2012.g.)		2013.gada ieņēmumu plāna izpilde	
		2012.gadā	2013.gadā	milj. EUR	%	milj. EUR	%
Nodokļu ieņēmumi	6 213,27	6 035,95	6 439,91	403,96	6,7	226,64	103,6
Ieņēmumi no juridisko personu ienākuma nodokļa	379,91	346,99	362,49	15,50	4,5	-17,42	95,4
Pievienotās vērtības nodoklis	1 602,82	1 588,78	1 666,80	78,03	4,9	63,98	104,0
Akcīzes nodoklis	721,82	703,84	730,94	27,10	3,9	9,12	101,3
Sociālās apdrošināšanas iemaksas	2 090,55	1 991,10	2 176,83	185,73	9,3	86,28	104,1
Iedzīvotāju ienākuma nodoklis	1 241,97	1 239,92	1 330,12	90,20	7,3	88,15	107,1
Dabas resursu nodoklis	20,11	17,46	19,08	1,62	9,3	-1,03	94,9
Muitas nodoklis	33,86	31,92	27,57	-4,35	-13,6	-6,30	81,4
Azartspēļu un izložu nodoklis	21,74	21,32	22,37	1,05	4,9	0,63	102,9
Vieglo automobiļu un motociklu nodoklis	9,25	8,91	9,92	1,02	11,4	0,67	107,3
Elektroenerģijas nodoklis	1,29	1,30	1,02	-0,28	-21,5	-0,27	78,9
Transportlīdzekļa ekspluatācijas nodoklis	69,44	67,68	71,95	4,27	6,3	2,52	103,6
Uzņēmumu vieglo transportlīdzekļu nodoklis	20,49	16,72	20,80	4,08	24,4	0,31	101,5
Nenodokļu ieņēmumi	323,91	438,51	390,18	-48,33	-11,0	66,27	120,5
Valsts nodevas un kancelejas nodevas	132,51	114,95	135,49	20,54	17,9	2,99	102,3
Naudas sodi un sankcijas	16,83	21,45	21,05	-0,40	-1,9	4,21	125,0
Ieņēmumi no Latvijas Bankas maksājuma	2,77	6,84	7,25	0,41	6,0	4,47	261,2
Ieņēmumu no dividendēm (ieņēmumi no valsts (pašvaldību) kapitāla izmantošanas)	142,06	182,62	166,93	-15,69	-8,6	24,88	117,5
Pārējie nenodokļu ieņēmumi	29,74	112,65	59,46	-53,19	-47,2	29,72	199,9
Kopā	6 537,18	6 474,46	6 830,09	355,63	5,5	292,91	104,5

VID administrētie **nodokļu ieņēmumi** 2013.gadā ir 6,44 miljardi EUR, kas ir par 3,6 % vairāk nekā plānots un par 6,7 % vairāk nekā 2012.gadā. Nodokļu ieņēmumu pieaugumu galvenokārt nodrošināja sociālās apdrošināšanas iemaksu, iedzīvotāju ienākuma nodokļa un pievienotās vērtības nodokļa ieņēmumi.

Lai gan **nenodokļu ieņēmumi** 2013.gadā, salīdzinot ar iepriekšējo gadu, samazinājušies par 48,33 milj. EUR jeb 11,0 %, ieņēmumu plāns 2013.gadam pārsniegts par 66,27 milj. EUR jeb 20,5 %, ko galvenokārt ietekmēja pārējo nenodokļu ieņēmumi.

2013.gadā 62,9 % no pārējiem nenodokļu ieņēmumiem ir ieņēmumi no budžeta iestāžu saņemto un iepriekšējos gados neizlietoto budžeta līdzekļu atmaksāšanas. 2013.gadā, salīdzinot ar 2012.gadu, tie ir samazinājušies par 45,38 milj. EUR jeb 54,8 %, kā rezultātā ir samazinājušies arī pārējie nenodokļu ieņēmumi.

Ieņēmumu no dividendēm (ieņēmumu no valsts (pašvaldību) kapitāla izmantošanas) samazinājums 2013.gadā, salīdzinot ar 2012.gadu, tika plānots pieņemot valsts budžetu 2013.gadam (2013.gada ieņēmumu plāns ir par 22,2 % mazāks nekā 2012.gada ieņēmumi).

Latvijas tautsaimniecības izaugsme 2013.gadā atspoguļojas visos galvenajos ekonomiskajos rādītājos.

2.tabula

Galvenie ekonomiskie rādītāji¹

<i>Rādītāji</i>	Samazinājums/pieaugums pret iepriekšējo gadu, %	
	2012.gadā	2013.gadā
Iekšzemes kopprodukts faktiskajās cenās	+8,7%	+5,6%
Eksports faktiskajās cenās	+15,7%	+1,5%
Imports faktiskajās cenās	+13,9%	+1,0%
Mazumtirdzniecības uzņēmumu apgrozījums faktiskajās cenās	+9,2%	+3,3%
Patēriņa cenu līmenis (vidēji 12 mēnešos pret iepriekšējiem 12 mēnešiem)	+2,3%	+2,3%
Strādājošo mēneša vidējā bruto darba samaksa	+3,8%	+4,5%

VID administrēto valsts kopbudžeta ieņēmumu 2013.gada plāns tika noteikts ņemot vērā prognozējamās tautsaimniecības attīstības tendences, privātā patēriņa pieaugumu, kā arī pieņemtās izmaiņas normatīvajos aktos, piemēram:

- no 2013.gada 1.janvāra iedzīvotāju ienākuma nodokļa likme samazināta no 25 % uz 24 %;
- no 2013.gada 1.jūlija iedzīvotāju ienākuma nodokļa atvieglojuma apmērs par apgādībā esošu personu palielināts no 70 latiem (99,60 EUR) līdz 80 latiem (113,83 EUR) mēnesī.

¹ Centrālās statistikas pārvaldes dati (01.10.2014.)

Uzņēmumu ienākuma nodokļa ieņēmumi 2013.gadā ir 362,49 milj. EUR, t.sk. 1,67 milj. EUR ir uzņēmumu ienākuma nodokļa daļa, kas ieskaitīta sadalot mikrouzņēmumu nodokļa ieņēmumus. Salīdzinot ar 2012.gadu, ieņēmumi palielinājušies par 15,50 milj. EUR jeb 4,5 %, t.sk. sadalītie mikrouzņēmumu nodokļa ieņēmumi – par 45,8 %.

Uzņēmumu ienākuma nodokļa iemaksas tiek aprēķinātas un maksātas pēc iepriekšējā gada darbības rezultātiem. Ņemot vērā ekonomisko situāciju valstī, kā arī nodokļu maksātāju aktivitātes, ir pieaugušas gan uzņēmumu ienākuma nodokļa iemaksas, gan atmaksas.

Jāatzīmē, ka ieņēmumu pieaugums 2013.gadā, salīdzinot ar pagājušo gadu, tika prognozēts lielāks, tāpēc ieņēmumu plāns 2013.gadam izpildīts par 95,4 % un līdz ieņēmumu plāna izpildei pietrūka 17,42 milj. EUR.

Pievienotās vērtības nodokļa ieņēmumi 2013.gadā ir 1 666,80 milj. EUR, kas ir par 78,03 milj. EUR jeb 4,9 % vairāk nekā 2012.gadā. Ieņēmumu pieauguma tempa samazinājums skaidrojams kā ar pievienotās vērtības nodokļa standarta likmes samazinājumu no 2012.gada 1.jūlija par vienu procentpunktu (no 22 % līdz 21 %), tā arī ar zemāku mazumtirdzniecības uzņēmumu apgrozījuma pieauguma tempu.

Pievienotās vērtības nodokļa ieņēmumu plāns 2013.gadā izpildīts par 104,0 %.

Akcīzes nodokļa ieņēmumi 2013.gadā ir 730,94 milj. EUR, kas ir par 27,10 milj. EUR jeb 3,9 % vairāk nekā 2012.gadā. Akcīzes nodokļa ieņēmumu pieaugumu veicināja legālo akcīzes preču patēriņa kāpums sākot ar 2013.gada otro ceturksni, kā arī akcīzes nodokļa administrēšanas darbs.

Akcīzes nodokļa ieņēmumu plāns 2013.gadam izpildīts par 101,3 %.

Valsts sociālās apdrošināšanas obligāto iemaksu ieņēmumi 2013.gadā ir 2 176,82 milj. EUR, t.sk. 26,34 milj. EUR ir valsts sociālās apdrošināšanas obligāto iemaksu daļa, kas ieskaitīta sadalot mikrouzņēmumu nodokļa ieņēmumus, un 0,17 milj. EUR – patentmaksas. Salīdzinot ar 2012.gadu, ieņēmumi palielinājušies par 185,73 milj. EUR jeb 9,3 %, t.sk. sadalītie mikrouzņēmumu nodokļa ieņēmumi – par 8,04 milj. EUR jeb 43,9 %.

Valsts sociālās apdrošināšanas obligātās iemaksas ieņēmumu ziņā ir lielākais nodoklis un ieņēmumu pieaugums ir saistīts kā ar darba ņēmēju skaita pieaugumu, tā arī ar nodarbināto personu ienākumu palielināšanos.

Valsts sociālās apdrošināšanas obligāto iemaksu ieņēmumu plāns 2013.gadam izpildīts par 104,1 %.

Iedzīvotāju ienākuma nodokļa ieņēmumi 2013.gadā ir 1 330,12 milj. EUR, t.sk. 12,48 milj. EUR ir iedzīvotāju ienākuma nodokļa daļa, kas ieskaitīta sadalot mikrouzņēmumu nodokļa ieņēmumus un 0,08 milj. EUR – patentmaksas. Salīdzinot ar 2012.gadu, ieņēmumi palielinājušies par 90,20 milj. EUR jeb 7,3 %, t.sk. sadalītā mikrouzņēmumu nodokļa ieņēmumi – par 3,79 milj. EUR jeb 43,7 %.

Iedzīvotāju ienākuma nodokļa ieņēmumu pieaugums skaidrojams ar tautsaimniecībā nodarbināto skaita, to ienākumu apmēra, kā arī citu ar iedzīvotāju ienākuma nodokli apliekamo ienākumu palielināšanos.

Iedzīvotāju ienākuma nodokļa ieņēmumu plāns 2013.gadam izpildīts par 107,1 %.

2. Likumos noteiktie nodokļu atvieglojumi

Jāatzīmē, ka VID apkopotā informācija par likumos noteiktajiem nodokļu atvieglojumiem un atlaidēm var mainīties atbilstoši nodokļu maksātāju iesniegtajiem deklarāciju, paziņojumu un pārskatu precizējumiem, ko nosaka likuma "Par nodokļiem un nodevām" 16.pants, paredzot nodokļu maksātājiem iespēju iesniegt nodokļu administrācijai iesniegumu par deklarācijas labojumu vai nodokļu (ar nodokli apliekamā objekta) aprēķina precizējumu triju gadu laikā pēc konkrētajos likumos noteiktā maksāšanas termiņa.

2.1. Uzņēmumu ienākuma nodoklis

Saskaņā ar uzņēmumu ienākuma nodokļa deklarāciju datiem, aprēķinātās uzņēmumu ienākuma nodokļa atlaides 2013.taksācijas gadā ir 35,96 milj. EUR, kas ir aptuveni tikpat cik tika aprēķināts 2012.taksācijas gadā. Lielākās nodokļa atlaides (58,8 % no kopējām aprēķinātajām nodokļa atlaižu summām) ir ziedotājiem (85 %, kas ziedotas budžeta iestādēm, valsts kapitālsabiedrībām, kuras veic Kultūras ministrijas deleģētas valsts kultūras funkcijas). Savukārt pēc apjoma lielākais piemēroto atlaižu samazinājums ir uzņēmumiem, kas veic lauksaimniecisko darbību.

3.tabula

Nodokļu maksātāju iesniegto uzņēmumu ienākuma nodokļa 2012. un 2013.taksācijas gada deklarāciju rindu apkopojums, tūkst. EUR²

Nodokļa atlaides	Aprēķinātā nodokļa atlaižu summa		Izmaiņas (2013.g. - 2012.g.)	
	2012.gadā	2013.gadā	tūkst. EUR	%
Nodokļa atlaide par ārvalstīs samaksāto nodokli (dekl. 74.rinda)	4 434,57	3 645,83	-788,74	-17,8
Nodokļa atlaide ziedotājiem (85% no ziedojumu summām) (dekl. 76.rinda)	19 164,69	21 159,73	1 995,04	10,4
Nodokļa atlaide saskaņā ar likumu "Par nodokļu piemērošanu brīvostās un speciālajās ekonomiskajās zonās" (dekl. 78.1.apakšrinda)	5 879,75	5 478,07	-401,68	-6,8
Nodokļa atlaide par atbalstāmo investīciju projekta ietvaros veiktajiem sākotnējiem ilgtermiņa ieguldījumiem (saskaņā ar likumu "Par uzņēmumu ienākuma nodokli" 17.2 pantu) (dekl. 75.rinda)	0,23	68,16	67,93	-
Nodokļa atlaide par atbalstāmo investīciju projekta ietvaros veiktajiem ieguldījumiem (saskaņā ar likumu "Par uzņēmumu ienākuma nodokli" 17.1 pantu) (dekl. 80.rinda)	2 842,03	3 044,75	202,72	7,1
Nodokļa atlaide uzņēmumiem, kas veic lauksaimniecisko darbību (dekl. 81.rinda)	3 583,84	2 509,32	-1 074,52	-30,0
Nodokļa atlaide invalīdu biedrībām un citām medicīniska rakstura biedrībām 100% (dekl. 83.rinda)	60,95	51,75	-9,20	-15,1

² Dati uz 25.09.2014.

2.2. Iedzīvotāju ienākuma nodoklis

4.tabula

Paziņojumu par fiziskai personai izmaksātajām summām un fizisko personu – saimnieciskās darbības veicēju iesniegto 2012. un 2013.gada ienākumu deklarāciju apkopojums, tūkst. EUR

Atvieglojumi		Aprēķinātā atvieglojumu summa		Izmaiņas (2013.g. - 2012.g.)	
		2012.gadā	2013.gadā	tūkst. EUR	%
Neapliekamais minimums*	pensionāriem	1 429 838,58	1 416 616,51	-13 222,07	-0,9
	pārējiem	538 746,47	519 933,63	-18 812,84	-3,5
Par apgādājamiem*		374 982,33	367 258,98	-7 723,35	-2,1
Par invaliditāti*		58 725,71	59 492,03	766,32	1,3
Politiski represētajām personām*		12 730,32	12 081,23	-649,09	-5,1
Nacionālās pretošanās kustības dalībniekiem*		57,88	49,69	-8,19	-14,1
Ar iedzīvotāju ienākuma nodokli neapliekamie ienākumi no lauksaimnieciskās ražošanas (gada ienākumu deklarācijas D3 lapas 4.rinda)		40 389,13	16 516,36	-23 872,77	-59,1
Fizisko personu deklarētie attaisnotie izdevumi izglītības un specialitātes iegūšanai, kvalifikācijas paaugstināšanai un medicīnas un ārstnieciskajiem pakalpojumiem kopā (gada ienākumu deklarācijas D lapas 6., 7.rinda)		68 705,84	60 986,47	-7 719,37	-11,2
Ziedojumi un dāvinājumi (gada ienākumu deklarācijas D lapas 8.rinda)		943,57	1 039,32	95,75	10,1
Privātajos pensiju fondos izdarītās iemaksas un apdrošināšanas prēmiju maksājumi atbilstoši dzīvības apdrošināšanas līgumam (ar līdzekļu uzkrāšanu) (gada ienākumu deklarācijas D lapas 9.rinda)		50 661,47	50 989,54	328,07	0,6

* informācija no paziņojumiem par fiziskai personai izmaksātajām summām un no gada ienākumu deklarācijām par saimnieciskās darbības veicējiem (dati uz 25.09.2014.)

2.3. Akcīzes nodoklis

2013.gadā akcīzes nodoklis diplomātiem un starptautiskajām organizācijām, kas atrodas Latvijas Republikā atmaksāts 107,29 tūkst. EUR apmērā, kas ir par 3,74 tūkst. EUR jeb 3,4 % mazāk nekā 2012.gadā.

3. VID administrētie valsts kopbudžeta parādi 2013.gadā

VID administrēto valsts kopbudžeta maksājumu kopējais parāds uz 2014.gada 1.janvāri ir 1 416,35 milj. EUR, kas ir par 40,17 milj. EUR jeb 2,8 % mazāk nekā uz 2013.gada 1.janvāri.

Kopējā nokavēto maksājumu struktūrā uz 2014.gada 1.janvāri lielākais īpatsvars ir pievienotās vērtības nodokļa parādiem – 54,7 % jeb 774,65 milj. EUR un iedzīvotāju ienākuma nodokļa parādiem – 22,0 % jeb 311,72 milj. EUR. Salīdzinot ar 2013.gada 1.janvāri, pēc apjoma lielākais pieaugums ir iedzīvotāju ienākuma nodoklim – 14,75 milj. EUR. Savukārt lielākais procentuālais pieaugums ir uzņēmumu ienākuma nodoklim – par 7,4 %. Salīdzinot ar 2013.gada 1.janvāri, pēc apjoma lielākais parādu samazinājums ir pievienotās vērtības nodoklim par 42,18 milj. EUR jeb 5,2 %.

Parādu izmaiņas 2013.gadā

	Parāds uz 01.01.2013.	Parāds uz 01.01.2014.	Izmaiņas	
			milj. EUR	%
Parāda summa kopā, t.sk.:	1456,52	1416,35	-40,17	-2,8
-aktuālie parādi	820,94	921,75	100,81	12,3
-termiņa pagarinājumi	104,65	72,49	-32,17	-30,7
-apturētie parādi	530,92	422,11	-108,80	-20,5
Uzņēmumu ienākuma nodoklis, t.sk.:	95,06	102,07	7,01	7,4
-aktuālie parādi	53,16	66,93	13,77	25,9
-termiņa pagarinājumi	5,09	4,79	-0,30	-5,9
-apturētie parādi	36,81	30,35	-6,46	-17,5
Pievienotās vērtības nodoklis, t.sk.:	816,83	774,65	-42,18	-5,2
-aktuālie parādi	422,85	494,43	71,59	16,9
-termiņa pagarinājumi	55,25	39,53	-15,72	-28,4
-apturētie parādi	338,74	240,68	-98,06	-28,9
Akcīzes nodoklis, t.sk.:	36,18	28,27	-7,91	-21,9
-aktuālie parādi	19,02	12,01	-7,01	-36,9
-termiņa pagarinājumi	5,98	2,22	-3,75	-62,8
-apturētie parādi	11,17	14,04	2,87	25,7
Iedzīvotāju ienākuma nodoklis, t.sk.:	296,97	311,72	14,75	5,0
-aktuālie parādi	207,37	225,48	18,11	8,7
-termiņa pagarinājumi	15,13	11,50	-3,63	-24,0
-apturētie parādi	74,49	74,74	0,26	0,3
Valsts sociālās apdrošināšanas obligātās iemaksas, t.sk.:	188,23	176,57	-11,66	-6,2
-aktuālie parādi	108,45	113,09	4,64	4,3
-termiņa pagarinājumi	22,38	13,69	-8,70	-38,9
-apturētie parādi	57,38	49,80	-7,59	-13,2

Lai pārvarētu finansiālas grūtības, nodokļu maksātāji var lūgt piešķirt nodokļu samaksas termiņa pagarinājumu (turpmāk – termiņa pagarinājumi). 2013.gadā piešķirti 13 615 termiņa pagarinājumi 6 900 nodokļu maksātājiem par kopējo summu 137,56 milj. EUR. Piešķirtā termiņa pagarinājumu summa 2013.gadā, salīdzinot ar 2012.gadu, ir samazinājusies par 81,24 milj. EUR jeb 37,1 %, kā arī 2013.gadā piešķirti par 27,7% jeb 5 210 termiņa pagarinājumu mazāk nekā 2012.gadā. Samazinājies arī nodokļu maksātāju skaits, kas saņēmuši termiņa pagarinājumus, par 1 017 nodokļu maksātājiem jeb 12,8 %.